

ШТУНЬ К. В.,
студентка □-го курсу
спеціальності «223 Медсестринство»
Волинський медичний інститут
Науковий керівник:
КАЛИНЧУК С.В.,
к.мед.н., доц.,
Волинський медичний інститут

РОБОТА МЕДСЕСТРИ З РІЗНИМИ ПСИХОТИПАМИ ОНКОЛОГІЧНИХ ПАЦІЄНТІВ

Вступ (актуальність)

Онкологічні захворювання є однією з найбільших проблем сучасної медицини, яка потребує не лише ефективного лікування, але й професійного догляду та психологічної підтримки. Пацієнти з онкологічними діагнозами часто стикаються зі стресом, страхом та емоційним виснаженням, що може впливати на результати терапії. Різні психотипи пацієнтів реагують на діагноз і процес лікування по-різному, тому важливо, щоб медична сестра володіла навичками ефективної взаємодії з хворими залежно від їхніх психологічних особливостей.

Медсестринський догляд за онкохворими має бути не тільки професійним у медичному сенсі, а й орієнтованим на потреби кожного пацієнта. Знання психотипів пацієнтів дозволяє медичній сестрі коригувати стиль спілкування, ефективніше підтримувати хворого на всіх етапах лікування, підвищуючи рівень довіри та покращуючи результати терапії.

Дане дослідження спрямоване на аналіз психоемоційних особливостей онкологічних пацієнтів, виявлення оптимальних підходів до догляду за ними, а також розробку алгоритму роботи медичної сестри з хворими різних психотипів.

Основна частина. Виклад дослідницького матеріалу

Мета та завдання дослідження

Мета дослідження:

- Визначити особливості поведінкових реакцій онкологічних пацієнтів різних психотипів.
- Дослідити вплив індивідуального підходу медичної сестри на рівень адаптації пацієнта до хвороби та лікування.
- Розробити алгоритм ефективної взаємодії медичної сестри з пацієнтами залежно від їхнього психотипу.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати наукові підходи до класифікації психотипів пацієнтів.

2. Визначити особливості комунікації та емоційних реакцій онкохворих.
3. Провести анкетування медичних сестер та онкологічних пацієнтів щодо ефективності різних стратегій комунікації.
4. Визначити основні психологічні та комунікативні методи, які допомагають покращити адаптацію онкохворих до лікування.
5. Розробити рекомендації щодо індивідуалізованого догляду та комунікації медичної сестри з онкохворими.

Методологія дослідження

Дослідження базувалося на змішаному підході, що включає:

- Аналіз літературних джерел (вітчизняні та зарубіжні дослідження щодо психотипів онкохворих та ролі медсестри в їхньому догляді).
- Анкетування 65 онкологічних пацієнтів, які перебували на лікуванні у стаціонарних та амбулаторних умовах, для визначення їхнього психоемоційного стану та рівня комунікативного комфорту.
- Опитування 20 медичних сестер, що працюють у відділеннях онкології, щодо труднощів у комунікації з пацієнтами та ефективних методів взаємодії.
- Проведення напівструктурованих інтерв'ю для виявлення практичного досвіду роботи з онкохворими різних психотипів.

Основні результати дослідження

Аналіз отриманих даних дозволив виділити основні психотипи онкологічних пацієнтів та визначити специфіку догляду за кожною групою:

1. **Тривожний тип** – схильний до страху, часто ставить багато запитань, переживає за кожен етап лікування.
 - **Підхід медичної сестри:** забезпечення чіткої, спокійної комунікації, пояснення процедур, підтримка та запевнення у позитивній динаміці лікування.
2. **Депресивний тип** – проявляє пригніченість, пасивність, може уникати спілкування.
 - **Підхід медичної сестри:** тактовна мотивація до активного залучення у процес лікування, підкреслення позитивних змін, залучення психолога.
3. **Агресивний тип** – може проявляти злість, роздратування, недовіру до медперсоналу.
 - **Підхід медичної сестри:** збереження спокою, уникнення конфліктних ситуацій, забезпечення структурованої комунікації.
4. **Пасивний тип** – приймає хворобу фаталістично, не проявляє ініціативи в лікуванні.
 - **Підхід медичної сестри:** поступове залучення до лікувального процесу, пояснення важливості кожного етапу терапії.
5. **Оптимістичний тип** – мотивований, активно взаємодіє з медперсоналом.

- **Підхід медичної сестри:** підтримка позитивного настрою, заохочення до участі у соціальній активності, групах підтримки.

Висновки

Результати дослідження довели, що ефективність догляду за онкологічними пацієнтами значною мірою залежить від психотипу хворого та правильного підходу медичної сестри до взаємодії. Індивідуалізація медсестринського догляду дозволяє не тільки покращити психологічний стан пацієнтів, але й підвищити їхню прихильність до лікування, що позитивно впливає на результати терапії.

Розроблений у ході дослідження **алгоритм взаємодії медичної сестри з онкохворими різних психотипів** містить такі ключові аспекти:

- Визначення психоемоційного стану пацієнта на початкових етапах лікування.
- Використання індивідуальних комунікативних стратегій для кожного психотипу.
- Організація професійної психологічної підтримки для медичного персоналу з метою профілактики емоційного вигорання.
- Впровадження регулярних навчальних програм для медичних сестер щодо психології онкологічного пацієнта.

Практичне значення дослідження полягає у розробці рекомендацій для медсестринського персоналу, що сприяють **підвищенню рівня довіри між медсестрою та пацієнтом, покращенню якості догляду та покращенню загального самопочуття хворих.**

Таким чином, дослідження підтверджує, що **оптимізація взаємодії медичної сестри з онкологічними пацієнтами різних психотипів є важливим напрямом розвитку сучасного медсестринства.** Подальші дослідження у цій сфері можуть бути спрямовані на розробку спеціальних тренінгових програм для медичних сестер та оцінку довгострокових результатів психологічної підтримки онкохворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шевченко, М. О. (2011). *Онкологічне медсестринство: теорія та практика.*
2. "Ефективна комунікація з онкохворими: 4 універсальні поради для медсестер" https://emedsestra.expertus.com.ua/839616?utm_source
3. Іваненко, Л. М. (2009). *Основи онкологічного догляду.* Київ: «Медична література».
4. Ferrell, B., Coyle, N., & Paice, D. (2010). *Textbook of Cancer Nursing* (5th ed.). Elsevier Health Sciences.
5. Oncology Nursing Society. (2016). *Core Curriculum for Oncology Nursing* (4th ed.). Oncology Nursing Society.